

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY
EXAMINATION: DECEMBER - 2022
FOURTH SEMESTER

Subject: Sociology of Development - II (SCBCS-17-411)

Date: 12/12/2022   **Total marks:** 60   **Time:** 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

Q. 2. Write Short notes on. (Any Five) (10)

- 1) IMF
  - 2) Privatization
  - 3) Poverty
  - 4) Globalization
  - 5) Third World Countries
  - 6) Individuality

Q. 3. Answer in brief. (Any three) (15)

- 1) Sustainable development.
  - 2) Write a note on De-industrialization.
  - 3) Neo-liberalism.
  - 4) Developing countries.

Q. 4. Answer in detail. (Any Two) (30)

- 1) Explain in detail the various perspectives of Social Development.
  - 2) Discuss the relationship between development and migration.
  - 3) Write an essay on Mahatma Gandhi's views on "Sarvodaya".

मराठी रुपांतर
विकासाचे समाजशास्त्र भाग - २ (SCBCS-17-411)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)

१. 'स्मॉल इज ब्युटिफुल' ही संकल्पना ..... यांनी दिली आहे.

अ) पॉल बरान	ब) इ. एफ. शुमाकर
क) समिर अमिन	ड) शुभ्मीटर
२. ..... यांनी 'रिस्क सोसायटी' ही संकल्पना पहिल्यांदा मांडली.

अ) डेविड हार्वे	ब) नॉम चॉमस्की
क) उलरीच बेक	ड) पायर बोड्चू
३. उदारमतवादाची ..... ही आवश्यक अवस्था नाही.

अ) निंहस्तक्षेपाचे धोरण	ब) विनामुल्य व्यापार
क) हुक्मशाही / राजेशाही	ड) मागणी आणि पुरवठा
४. अगस्तो पिनोचेत यांनी ..... या देशात अर्थिक सुधार घडवून आणला.

अ) पेरू	ब) ब्राझील
क) चीन	ड) चीली
५. 'ओरियन्टालिझम' हे पुस्तक ..... यांनी प्रकाशित केले.

अ) मायकल बरोवेय	ब) पॉल क्रुगमन
क) डेविड हार्वे	ड) एडवर्ड साईद

प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही पाच) (१०)

- १) आय. एम. एफ.
- २) खाजगीकरण
- ३) गरिबी
- ४) जागतिकीकरण
- ५) अविकसित राष्ट्र
- ६) वैयक्तिकता

प्र. ३. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१५)

- १) शाश्वत विकास
- २) अनौद्योगिकरण
- ३) नव-उदारमतवाद
- ४) विकसनशील देश यावर टीप लिहा.

प्र. ४. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (३०)

- १) सामाजिक विकासाचे वेगवेगळे दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- २) विकास आणि स्थलांतर प्रक्रिया यांच्यातील सहसंबंधावर चर्चा करा.
- ३) महात्मा गांधी यांच्या "सर्वोदया" या संकल्पनेवर निबंध लिहा.